Verslag werkgroep Ontwikkelkader Buitengebied gemeente Duiven

13:30-15:30 uur op 8 oktober 2025, gemeentehuis Duiven

Aanwezigen

Milieuvrienden	Peter Mekkink, Chris Baltjes
Glastuinbouw Nederland	Frank Wilting
LTO Noord	Joris Köning, René Hooijman
Agrarisch collectief Liemerse Broek	Erwin Spaan
Werkgroep gebiedsvisie Liemerse Broek	Paul van Kuilenberg
Dorpsraad Loo	Hans Kuitert, Elaine Bisschop
Gemeente Duiven	Ilse Ramaker
LOS Ruimte maak je Samen	Jasper Vlek, Koen van den End

Samenvatting

De werkgroep benadrukt dat mobiliteit en veiligheid als hoofdthema's moeten worden meegenomen in het beleid voor het buitengebied. Ook vraagt men om meer duidelijkheid over het begrip ondermijning en de betekenis hiervan binnen het beleid. In het vervolgtraject zorgvuldiger omgaan met dit soort woordkeuzes. Belangrijke thema's zijn verder toekomstbestendige landbouw en verduurzaming, waarbij rekening moet worden gehouden met de effecten op bestaande bedrijven en wat dit precies inhoudt per deelgebied. De komst van de A15 heeft invloed op verkeersstromen en vraagt om een doordachte aanpak.

Het waterbeheer is een gezamenlijk proces met het Waterschap Rijn en IJssel. De werkgroep benoemt dat het gebied te maken heeft met zowel droogte als wateroverlast, door verminderde grondwateraanvulling en veranderde rivierstanden. Dit heeft gevolgen voor landbouw en bebouwing. Men pleit voor nadrukkelijke aandacht voor het water- en riviersysteem in de beleidsstukken. Er is interesse in particulier natuurbeheer door bijvoorbeeld agrariërs, met initiatieven zoals natuurvriendelijke oevers en bermbeheer. Op het vlak van recreatie ziet men kansen voor kleinschalige initiatieven als nevenactiviteit, mits goed afgestemd met de omgeving. Belangrijk is dat de maat en schaal hiervan goed is bepaald. Activiteiten zoals klompenpaden worden positief ontvangen, al vraagt dit aandacht voor beheer en overlast.

Voor vrijkomende agrarische bebouwing en kassen is behoefte aan een duidelijk toekomstperspectief, zodat nieuwe functies geen beperkingen opleggen aan omliggende bedrijven. Ook voor kassen die door willen is een perspectief nodig. Het begrip biodiversiteit krijgt de voorkeur boven 'natuurlijk', omdat dit richting geeft aan gewenste resultaten. Lokaal ondernemerschap en coöperatieve initiatieven worden gezien als kansrijk instrument om doelen te realiseren. De werkgroep wijst op bestaande kaders, zoals het rapport Looveld en het Beleidskader Biodiversiteit, die richting kunnen geven aan gebiedsgerichte keuzes. De overgang tussen het buitengebied en de dorpen Loo en Groessen is in de praktijk vaag; hier moet ruimte zijn voor kleinschalige functiemenging en lokale initiatieven.

Tot slot is aangegeven dat er behoefte is aan een planning, of in ieder geval een voorlopige reservering van de volgende bijeenkomst, zodat de werkgroepleden deze datum alvast kunnen vrijhouden in de agenda.

Hoofdambities voor het buitengebied

1. Natuurlijk groenblauw raamwerk als fundament: Inzet op passende landschapsinrichting met heggen en beplanting, samenwerking met het waterschap, en het vernatten van het landschap. Geen ruimte voor intensieve veehouderij. De boer vormt de basis van het landschap.
2. Sterke gebiedseigen identiteit: Behoud van het agrarische karakter en samenwerking tussen bewoners, ondernemers en overheden. Geen nieuwe bedrijventerreinen buiten bestaande dorps- of stadsranden. Lokale initiatieven krijgen voorrang.
3. Ruimte voor ontspannen, ondernemen en wonen: Toekomstgericht perspectief per deelgebied, goed netwerk van recreatieve routes, maar geen verdichting of nieuwe dorpen. Recreatie moet kleinschalig en zorgvuldig ingepast worden.
4. Gezonde en duurzame leefomgeving: Aandacht voor lucht- en lichtoverlast, verkeersveiligheid en het voorkomen van sluipverkeer. Mobiliteit moet functioneel en verkeersluw worden ingericht.

Deelgebieden in het kort

- Duivens Broek: nadruk op water vasthouden, open landschap en toekomstbestendige landbouw. Geen woningbouw, wel ruimte voor recreatieve routes.
- Duiven-Westervoort: natuurinclusieve landbouw en veilige wandel- en fietsroutes.
- Duiven-Zevenaar: geen woningbouw, wel meer wandelroutes en kansen voor energielandschappen.
- Loo en Groessen: behoud van dorpskarakter, kleinschalige woningbouw binnen de bestaande structuur, veilige wegen en versterking van de dorpsnatuur. Geen zonneparken of industrie.’t Looveld: behoud van openheid en zichtlijnen, geen extra recreatieve paden of nieuwe functies.

Bijlage: Overzicht van reacties

Plenaire reacties

- Thema's mobiltieit en veiligheid moeten worden meegenomen als hoofddoel voor het buitengebied.
- Enkele gebieden kennen nog hun eigen subgebieden (bijvoorbeeld de uiterwaarden met de Rijnstrangen en langs de IJssel).
- Verduidelijken wat binnen het beleid wordt bedoeld met ondermijning, wat zijn de doelen en waarom is het belangrijk?
- Term toekomstbestendige landbouw gebruiken, omdat niet alleen nieuwe multifunctionele of duurzame businesscases mogelijk zijn.
- Wat wordt precies bedoeld met het verduurzamen van de landbouw? Welk effect heeft dit op bestaande bedrijfsvoering?
- Hoe wordt er gekeken naar de verkeersstromen en veranderingen hiervan door de komst van de A15?
- Het beter omgaan met water en beheer hiervan is een lopend proces dat samen gaat met het Waterschap Rijn en IJssel.
- Het droogteprobleem wordt beaamd door aanwezig, maar genuanceerd dat het ook een gebied van extreem natte periodes is. Het oude systeem en compenserende effect is in de afgelopen jaren minder geworden. De pieken vullen het grondwater nu onvoldoende aan, zodat er droogteproblemen ontstaan. Dit heeft effect op de landbouw (Scheuren, zakking etc.) en op de oudere bebouwing.
- Ook heeft het water in de rivieren een groot effect op het systeem. Dit moet in het stuk nadrukkelijk worden benoemd.
- Er is interesse in beheer door particuliere partijen zoals agrarische ondernemers, zoals bijvoorbeeld natuurvriendelijke oevers of bermen.
- Voor het thema mobiliteit moet het vooral gaan over functionele mobiliteit, dit is ook onderdeel van de Liemers Broek visie.
- Het thema recreatie moet goed worden gekaderd. Binnen een enquête van het Duivens Broek hebben agrariërs aangegeven dit een interessante ontwikkelrichting te vinden. Maar wat wel belangrijk is wat er bedoeld wordt met kleinschalig en wat een passende schaal is. Verder wordt het vooral gezien als nevenactiviteit en niet als zelfdragende functie. Als onderdeel van een initiatief is het verder ook belangrijk dat het wordt afgestemd met de omgeving.
- Ook zijn ideeën zoals klompenpaden welkom en ligt hier ruimte en kansen voor. Alleen moet dan wel goed worden nagedacht op de overige effecten zoals overlast van afval en honden.
- Wat zijn de lange termijn doelen voor vrijkomende agrarische bebouwing en de kassen? Specifiek ook kijkend naar de effecten op lange termijn die bedrijfsvoering kunnen beperken van het bedrijf zelf en omliggende bedrijven.
- Het woord biodivers is beter dan natuurlijk, omdat dit meer richting en duiding geeft op het gewenste uitkomst.
- Lokaal ondernemerschap om doelen te bereiken wordt gezien als zeer kansrijk. Hierbij kan worden gekeken naar het systeem dat is toegepast bij de RES Arnhem-Nijmegen.
- Er ligt een rapport over het Looveld van Van Hall Larenstein en beleidskader Biodiversiteit die kunnen helpen om meer richting te geven aan de doelen per deelgebied.
- Er is in de werkelijkheid een vage grens tussen het buitengebied en de dorpen Loo en Groessen.
- In het gebied Loo en Groessen is ruimte voor het combineren van functies passend binnen een kleinschalig en beheersbaar landschap. Verder moeten lokale initiatieven zoals CPO's hier ruimte kunnen vinden.

- In het gebied Loo en Groessen is ruimte voor het combineren van functies passend binnen een kleinschalig en beheersbaar landschap. Verder moeten lokale initiatieven zoals CPO's hier ruimte kunnen vinden.

Hele buitengebied

Hoofddoel 1: Natuurlijk groenblauw raamwerk als fundament

- Passende landschapsinrichting bij de ondergrond, zoals hegjes en kavelbeplanting.
- Geen ruimte voor intensieve veehouderijen.
- Rijnstrangen als eigen subgebied in de uiterwaarden.
- Inzetten op het vernatten van het landschap.
- Samenwerking met het Waterschap gebiedsbreed versterken.
- Boer als basis voor het landschap.

Hoofddoel 2: Sterke gebiedseigen identiteit en betekenis

- Boer vormt de basis van de identiteit.
- Geen ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen of grootschalige bouw buiten randen van stad of dorp om.
- Lokale en coöperatieve initiatieven voorrang op externe initiatieven.
- Een buitengebied waar samengewerkt wordt met bewoners, ondernemers, waterschap, provincie en gemeente.

Hoofddoel 3: Ruimte voor ontspannen, ondernemen, ontmoeten en wonen

- Passend toekomstperspectief per deelgebied voor de landbouw.
- Voldoende verkeersnetwerk en recreatieve routes, zoals struinpaden.
- Ruimte voor wandelen en fietsen.
- Geen nieuwe dorpjes of clusters woningen.
- Geen verdichting van het landschap door bouw of rood voor rood.

Hoofddoel 4: Bijdragen aan een gezonde duurzame omgeving

- Geen ondermijning is een logisch positief (preventie) effect, maar het is geen doel op zichzelf.
- Initiatieven toetsen op mogelijke lucht- en lichtoverlast.
- Tegen gaan van sluipverkeer of grote verkeersaantrekkende werking in buitengebied.
- Meer verkeersluwe wegen.

Duivens Broek

Hoofddoel 1: Natuurlijk groenblauw raamwerk als fundament

- Meer water het gebied in.
- Beter water vasthouden in het gebied.
- Op termijn meer ruimte voor natuurinclusieve landbouw.
- Meer plasdrasplekken.
- Openheid belangrijk.
- Natuurvriendelijke oevers aanleggen.

Hoofddoel 2: Sterke gebiedseigen identiteit en betekenis

- Openheid als basis van de identiteit.
- Rentmeesterschap waar mogelijk in eigen beheer (denk aan werkpaden etc.)

Hoofddoel 3: Ruimte voor ontspannen, ondernemen, ontmoeten en wonen

- VAB-beleid niet richten op wonen.
- Duivens Broek behouden als aantrekkelijk landbouwgebied.
- Prettige wandel- en fietspaden, met goede verbinding vanuit Duiven.

Hoofddoel 4: Bijdragen aan een gezonde duurzame omgeving
- Ruimte voor verduurzaming van de landbouw (o.a. biogas of uitbreiden leefruimte dieren).

Duiven-Westervoort

Hoofddoel 1: Natuurlijk groenblauw raamwerk als fundament
- Natuurinclusieve landbouw als basis voor het raamwerk.

Hoofddoel 2: Sterke gebiedseigen identiteit en betekenis
- Verschil in dynamiek (subgebieden).

Hoofddoel 3: Ruimte voor ontspannen, ondernemen, ontmoeten en wonen
- Goed uitloopgebied met veilige wandel- en fietsroutes.

Hoofddoel 4: Bijdragen aan een gezonde duurzame omgeving
- Geen opmerkingen.

Duiven-Zevenaar

Hoofddoel 1: Natuurlijk groenblauw raamwerk als fundament
- Geen opmerkingen.

Hoofddoel 2: Sterke gebiedseigen identiteit en betekenis
- Geen woningbouw in het gebied.

Hoofddoel 3: Ruimte voor ontspannen, ondernemen, ontmoeten en wonen
- Meer wandelroutes vanuit Duiven richting Zevenaar.

Hoofddoel 4: Bijdragen aan een gezonde duurzame omgeving
- Mogelijkheden voor een energielandschap.

Loo en Groessen

Hoofddoel 1: Natuurlijk groenblauw raamwerk als fundament
- Klimaatbestendige inrichting van straten (groen en hemelwateropvang).
- Vergroenen van straten en parkeerplaatsen.
- Versterken van dorpsnatuur. Wat hebben we en hoe kunnen we dit verbeteren?
- Pas het landschap mooi aan na de aanleg van de A15.

Hoofddoel 2: Sterke gebiedseigen identiteit en betekenis
- Geen grootschalige woningbouw.
- Groene karakter van dorpslinten en woonstroken behouden.
- Zichtlijnen vanuit de dorpen naar het landschap behouden.
- Bijzondere bebouwing nader uitlichten met informatieborden over cultuur en historische waarde.
- Behouden van tradities en evenementen.
- Behoud van de basisschool, verenigingen en huis van Loo.
- Ruimte voor functieverandering, bijvoorbeeld van bedrijf naar wonen.

Hoofddoel 3: Ruimte voor ontspannen, ondernemen, ontmoeten en wonen
- Inzetten op jongere doelgroepen en vooral jonge gezinnen of ruimte voor senioren (doorstroming).
- Goede combinatie van sociale woningbouw, vrije sector huur en koopwoningen.
- Toegankelijk buitengebied, Loowaard en ommetjes. Hierbij zijn de klompenpaden en hun onderhoud belangrijk.
- Verkeersveiligheid van de woonstraten verbeteren.
- Veel kinderen spelen op straat, hier mee rekening houden met de weginrichting.

- Behoud zalencentrum als dorpshart.
- Kangoeroewoningen en woningsplitsing mogelijk maken.
- Bouw passend bij het dorpskarakter en het landschap.
- Inbreiding eerst gebruiken voor woningbouw (Loostraat, Loodijk en Husselarij).
- Dorpsstructuur versterken met veilig wandel- en fietsroutes.

Inzetten op goede wandel- en fiets verbinding tussen de dorpen en dorpen richting Duiven.

- Hoofddoel 4: Bijdragen aan een gezonde duurzame omgeving
- Landelijk ‘autoluw’, dus meer ruimte voor fietsers.
- Geen zonneparken of nieuwe windmolens.
- Geen ruimte voor industrie.

’t Looveld

Hoofddoel 1: Natuurlijk groenblauw raamwerk als fundament

- Laat het gebied blijven zoals het is, met geen nieuwe wandel- of fietspaden er doorheen.
- Inzetten op sterke zichtlijnen vanaf de randen.

Hoofddoel 2: Sterke gebiedseigen identiteit en betekenis

- Openheid belangrijk.

Hoofddoel 3: Ruimte voor ontspannen, ondernemen, ontmoeten en wonen

- Waar moet alles komen? Waar is plek voor wonen en ontspannen?

Hoofddoel 4: Bijdragen aan een gezonde duurzame omgeving

- Geen opmerkingen